

KONST som RESURS



MODERNA TIDER

KONST SOM RESURS

FÖR NÄRINGSLIVSUTVECKLING

MÅL 1 SÖDRA SKOGLÄNSREGIONEN

Projektid 040901 - 061231

Bakgrund

Bildkonstens ställning i det Västernorrländska kulturlivet behöver profileras och förstärkas i samhällsstrukturen. Det var en av de målsättningar som det nu avslutade projektet *"Konst i Västernorrland"* hade. Under två års tid (2001-2003) har ett länsövergripande konstprojekt genomförts. Under projekttiden har 7 konstnärer fått uppdrag av olika längd och slag. Arbetstillfällena har gått till 4 kvinnor och 3 män.

Ett nätverk för digitala medier har byggts upp som kontaktyta mellan befintliga institutioner/företag. Ett delprojekt med namnet *"Konstnär-Näringsliv"* har genomförts med målsättningen att skapa samverkan mellan konstnärer och företag i regionen. Resultatet av detta arbete har blivit att två konstnärer genomfört uppdrag på arbetsplatser i Kramfors och Örnsköldsvik. Dessutom finns ett tiotal företag som nu en tid efter planerar att genomföra projekt där konstnärers kunskaper tas i anspråk. Ett samarbete har inletts med länsstyrelsen under arbetsnamnet "Konst i Världsarvet" där konstprodukter och konstnärlig medverkan har genomförts och planeras. Tre konstnärer har fått uppdrag motsvarande 3 månaders arbete vardera. Ett regionalt handlingsprogram för konstområdet har tagits fram som pekar ut utvecklingsområden och strategier för ökad satsning inom konstområdet. Detta är några exempel på de viktigaste aktiviteterna som genomförts i det nu avslutade projektet. Se slutrapport: "Konst i Västernorrland".

För att gå vidare efter projektet "Konst i Västernorrland" och tillvarata de upparbetade kontakterna och nätverk som skapades under projekttiden vill vi nu genomföra ett nytt projekt med inriktning mot **näringslivsutveckling**.

Projektbeskrivning

Projektet *Konst som resurs* vill utveckla en mötesplats i regionen mellan mikro, små och medelstora företag. Öka tillväxten och stärka utvecklingskraften i samarbete mellan företagare som vill använda kulturen som ett medel för gemensam utveckling.

Konstnärer rör sig alltmer över gränserna i samhället och tar numera nya plattformar i anspråk. En ny yrkesroll växer fram där konst/kultur samspekar med företag, organisationer, grupper, individer etc.

Inom svenskt näringsliv finns en nyfikenhet för nya samarbetsformer samt ett ökat intresse för att konst/kultur skall bli en del av **företagens profil**. Företrädare för näringslivet menar att konst av god och hög kvalitet är nödvändig bl.a. för rekrytering av personal och att konstnärers kreativitet kan ge nya möjligheter för företagen. Projektet vill skapa en plattform där det traditionella näringslivet möter kulturföretagen (konstnärer)

Ett gott kulturellt klimat är en nödvändighet för den regionala utvecklingen. Näringslivets samverkan med konstområdet är därför viktigt för länets hela utveckling.

Projektets mål att skapa nätverk för gemensam näringslivsutveckling där det traditionella näringslivet möter konstföretagaren. Satsningar på samverkan kan ge oväntade vinster på flera plan där konsten kan ha hög potential för företagets produkt-, personalutveckling och därigenom kan näringslivet ha mycket att vinna på nya fria konstnärliga kontakter.

Ett resurscentrum kan efter projektiden samla det nätverk som projektet skapar och tillvarata, utveckla och marknadsföra den konstnärliga kompetensen i Västernorrland, och därigenom profilera länet, nationellt och internationellt.

I Europeiska Kommissionens riktlinjer betonar man sambandet mellan kultur och sysselsättning, detta kommer att höja bildkonstens status, gynna det konstnärliga utvecklingsarbetet och lägga grunden för ökat kulturföretagande.

I de nationella målen för kulturpolitik står det bl.a. att vi skall *"främja konstnärlig och kulturell förnyelse och kvalitet samt ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället"*.

Regionalt sägs i tillväxtprogrammet (RTP) att *"En stark kulturell infrastruktur med utvecklade samarbete mellan länets producenter, konstnärer, marknadsförare... är en viktig resurs för länets attraktivitet"* och *"Kultur som tillväxtmotor – Företags användning av kultur, kulturmiljöer och kulturarv direkt eller indirekt i affärsutveckling"* Det skrivs också att vi ska *"Skapa mötesplatser mellan kulturutövare och näringsliv för att tydliggöra var kultur och företag kan mötas för ömsesidig nytta"*.

Målsättningen med projektet är

- Att** stimulera entreprenörskap inom konstområdet och utveckla konstnärerna som företagare. Detta genom möjligheterna för gemensam utveckling med de pilotprojekt som genomförs.
- Att** utveckla nätverkssamarbete för förbättrad samverkan mellan konstnärer som företagare och näringslivet i länet för ömsesidigt idéutbyte. Där kommer kommunernas näringslivskontor att vara en mötesplats mellan kulturföretagare och det traditionella näringslivet.
- Att** synliggöra och använda konsten/kulturen som en resurser för företagets utveckling. Med de konstprojekt på företag som genomförs skapas goda exempel och arbetssätt för framtida samarbetsformer. Detta sprids till övriga näringslivet genom uppsökande arbete, trycksaker, webbsida och marknadsföring av projektet med kortfilmer i TV 4.
- Att** tillvarata, utveckla och marknadsföra den konstnärliga kompetensen och därigenom profilera länet och nationellt. Med de goda exempel på företagsutveckling som projektet skapar och de arbetsformer som utvecklas i samarbete mellan AMS, näringslivskontoren, företagen och konstnärerna kommer dessa arbetsformer att visa på en framkomlig väg för konstnären som företagare. Detta finns det stor nyfikenhet för på det nationella planet.

Att undersöka förutsättningarna för ett förslag för produktion av konstprodukter, böcker och trycksaker . En marknadsundersökning genomförs. Målsättningen är att ett nytt företag etablerat sig efter projektiden.

Konstprojekt på företag.

Projektet kommer tillsammans med näringslivskontoren och konstnärsföreningen RESA att genomföra pilotprojekt för framtida arbetsformer. Åtta projekt med företag kommer att genomföras under projektiden där konstnären som företagare tillsammans med traditionellt näringsliv genomför projekt som exempel på hur ett samarbete för företagsutveckling kan ske mellan näringslivet och det kulturella företagandet. Företagen som deltar i projektet har valts ut utifrån visat intresse från tidigare och i samarbete med näringslivskontoren. I dagsläget är inga konstnärer uttagna till projektet utan detta skall ske i samråd mellan företag, konstnärsförening och näringslivskontor.

Effekterna för framtiden kan visa sig genom att företagen ser att kultursatsningar utvecklar det egna företaget och att konstnärerna ser att den framtida arbetsmarknaden finns till övervägande delen inom det privata området. Projektet marknadsförs och resultat spridas genom samarbete med TV4 där varje delprojekt redovisas i med filmer som sänd på reklamplats.

- ◇ Projekten kan se lite olika ut och kan delas upp i traditionella och lite mer experimentella
- ◇ TRADITIONELLA

1. Produktforskning och utveckling. Idé till ny produkt eller utvecklande av produkt.
2. Formgivning, design. Konstnärliga aspekter på företagets produkter.
3. Arbetsmiljö, estetik, inredning, färgsättning. Arbetsplatsens utseende och trivsel.
4. Marknadsföring, reklam, grafisk formgivning, kommunikation, logotyper, Internet hemsida, media, utställningar på mässor.

- ◇ OTRADITIONELLA, EXPERIMENTELLA

5. Företagsutveckling. Företaget som "konstprojekt". Att sätta in företaget i ett helt nytt intressant sammanhang, ge det en kulturell profil. Till exempel göra en konstutställning med företaget, dess verksamhet och produkter som "konst". Logotypen som konstverk. Produkten som konstverk (insatt i ett annat sammanhang). Speciell sammanställning av produkter till konstverk. Företagsprofilen som konstverk. Företagets verksamhet under en viss tid som specifikt konstprojekt, med konkret start- och stopptid. Företagets transporter som konstverk (utformning emballage, transportfordon, m.m.).

6. Konstnären som "sponsor" av företag. Omvänd "sponsring". Företaget använder sig av konstnärens namn och unika arbetssätt i sin produktion, i marknadsföring, försäljning o.s.v. Konstnären deltar i produktionen kontinuerligt med olika förslag till förbättringar och förnyelse.

7. Samarbetsprojekt för utställning. Konstnären använder sig av företagets teknik, material och produkter, logotyper o.s.v. för att skapa konstverk. Ett specifikt tidsbegränsat arbete som utmynnar i en utställning.

8. Konstutställning på företaget. Bilder, installation, process (utvecklande projekt).

9. Fortlöpande undersökning och dokumentation. Skisser, foto, film, objekt, text m.m.

10. Konstnärlig konsult. Rådgivning, handledning vid företagets olika kontakter med konst och kultur. Blandning av konstverk och företagsprodukter till en utställning. Skillnad konst och vara? Konstnärlig gestaltning av och fortlöpande diskussioner kring en eller flera av företagets produkter.

Förutsättningar: De företag som går in i projektet satsar 25 000kr och värdet av eget arbete(15 000kr). Får då ett delprojekt av ett värde på 100 000kr. Företaget kan finansiera sin del till viss del av insatsen med värdet av material. Varje företag planerar ett projekt tillsammans med konstnär utifrån idé och behov.

Förutom dessa delprojekt kommer det att skapas ytterligare 10- 15 konstprojekt under och strax efter projektiden. Efter projektets slut skall ett resurscentrum för konst fortsätta arbetet i länet där den här typen av konstprojekt kan realiseras löpande.

Nätverk mellan företag, mediacentra, utbildningar, institutioner och konstnärer. För ökat resursutnyttjande och utveckling av företagande inom kulturområdet. Grunden i detta nätverk finns hos näringslivskontoren i samarbete med konstkonsulentverksamheten i regionen. Med att marknadsföra goda exempel på framtida arbetsformer kommer detta nätverk att generera ett flertal uppdrag årligen till konstnärer och bidra till att det traditionella näringslivet utvecklas med kulturen som redskap. Där kommer en portal på internet att vara viktig som mötesplats och marknadsförare av konsten som resurs för företagen.

- ◇ En mötesplats för konst skapas på Internet. Ett forum för informations och kompetensutbyten. Upprätta ett faktabank/register över företag och konstnärer som ser möjligheten att använda konsten/kulturen som utvecklingsfaktor för företaget och konstnärer i rollen som egna företagare.
- ◇ Projektet vill skapa teknikplattformar för kreativa uttrycksätt inom konstområdet och utveckla samarbete i regionen. Projektet kommer att samarbeta på flera områden och med olika utbildningar/institutioner/företag/föreningar i Västernorrland. Powerhouse, Film i Västernorrland, KY-utbildningar inom medieområdet, Paradiso AB, Konstnärernas Kollektivverkstäder i Härnösand och Ö-vik, Ateljéföreningen Norra Orienten m fl.

Entreprenörskap: Undersöka förutsättningarna för ett förlag som kan producera konstprodukter. För att stimulera entreprenörskap inom konstområdet och utveckla konstnärerna som företagare

- ◇ Projektet undersöker med en marknadsundersökning förutsättningarna för att etablera en förlagsverksamhet för konstprodukter i länet. Målsättningen är att ett nytt företag bildas med inriktning mot förlagsverksamhet och utveckla konstnärerna som företagare och bidra till den växande kulturindustrin.
- ◇ Kulturturism är en växande del av turistnäringen och där utgör konstområdet en mycket viktig del. Konsten kan spela en central roll i utvecklingen av besöksmålen inom konstområdet både för länets egna innevånare och nationell och internationell turism.

Resultat och effekter

Efter projekttidens slut fortsätter ett nätverksarbete i samarbete med kommunernas näringslivsbolag. Detta nätverk består i första hand av företagens och kulturens organisationer där kommunernas näringslivsbolag har en avgörande roll som kontaktyta mellan de olika aktörerna. Som en effekt av pilotprojekten mellan företagen och konstnärer kommer ytterligare c:a 10-15 konstprojekt genomföras under och strax efter projektiden. Efter projektets slut kommer ett resurscentrum för konst vara etablerat i länet där konstprojekt kan realiseras löpande. Detta kommer att öka företagets attraktionskraft och höja bildkonstnärernas status och möjlighet att agera som egenföretagare.

Näringslivet kommer att knytas till ett resurscentrum för konst där kontakter i båda riktningarna utvecklas. Konsten kan ha hög potential som utvecklingsfaktor och företagets produktutveckling och personalutveckling kan ha mycket att vinna på nya fria konstnärliga kontakter.

Med denna insats kommer arbetstillfällena för bildkonstnärerna att öka med 10-15 uppdrag årligen.

Ett förlag för konstprodukter har etablerats i regionen. Ett nytt företag med inriktning mot förlagsverksamhet.

Slutord

Behovet av nya arbetsformer inom konstområdet är stort och näringslivet söker nya former för utveckling. Det är gemensamma faktorer som förenas i detta projekt. Idag finns det en nyfikenhet och en öppenhet inom företag inför dessa frågor som projektet vill utveckla. Flera spetsprojekt i samhället integrerar nu konstnärernas kreativa tänkande i sin organisationsutveckling och undersöker konstnärlig medverkan, lika självklart som frågor om miljö, informationsteknik och personalhälsa.

Under projektiden genomförs seminarier som diskuterar och vidareutvecklar möjligheterna att ta konsten i anspråk i samhället.

Kulturdepartementet/Kulturråd efterlyser nya former för samverkan och finansieringar inom kulturområdet. Skapandet av resurscentrum inom konstområdet ses med stor nyfikenhet och blir ett mönster i hela riket.

Organisation: Projektet leds av Landstingets enhet, Regional Utveckling. Medverkande är: Företag: TV 4 Mitt, Övikshem AB, Frantschach AB, Krambo AB SCA, Strängbetong AB, Norrskog AB, Akzo Nobel, Strandbergs Industrier, Norrvidden AB, Kommunernas näringslivskontor, RESA(konstnärsförening), Företagarna (FR) Af-kultur(arbetsförmedlingen)Kc Nord (Konstnärscentrum), Länsstyrelsen. En referensgrupp sammansätts utifrån de medverkande parterna.

